

Nyt fra historisk Videnskab i Ind- og Udland.

Da Professor Yngvar Nielsen den 2. Marts 1916 kaldtes bort, 73 Aar gammel, mistede Norge en Videnskabsmand, der ikke blot har udfoldet en rig og vidtgaende historisk Forfattervirksomhed, men hvem man skyldte den i 12 Oplag udkomne praktiske og grundige Rejsehaandbog over Norge. Nielsen havde paa sin Fod gennemvandret flere Egne af sit Land end nogen anden Nordmand, han havde offentliggjort mange topografiske, ethnografiske og kulturhistoriske Undersøgelser over Landet og dets Befolkning, han var fra 1878 den højtfortjente Bestyrer af Universitetets ethnografiske Samling, 1890 ansattes han som Professor i Geografi og Ethnografi (fra 1902 indskrænket til det sidste Fag). Men som man i Y. Niensens Stil i mindre Grad mærker Friluftsmanden, have ikke heller de nævnte halvt naturvidenskabelige Fag givet hans historiske Forskning en særlig Karakter; snarere mærker man i dem en lykkelig Evne til at gjøre Fund i Arkiver, et udholdende Studium af Bøger, en levende Interesse for indre og ydre Politik.

Ét Skrift har dog en forskellig Karakter, nemlig hans Bog *Af Norges Historie* (1904), hvori han paa en ejendommelig Maade optrækker Linier i den norske Historie paa Grundlag af Landets forskellige geologiske Bygning og de deraf følgende ulige Bebyggelsesforhold. Og i en Række af Undersøgelser har Y. Nielsen givet vigtige Oplysninger om *Den faste Bebyggelse i Norge* (1880), *De gamle Jægere paa Hardangerviddene* (1909), *Træk af den norske Bondestands Kulturudvikling i de sidste 300 Aar* (1881), der tager særligt Hensyn til Drag-

terne og Husindustrien, fremdeles Studier over det norske Vejvæsens Udvikling, over Skrælinger og Kulturforhold i Vinland.

Dog vil Nielsen især mindes som Forfatter paa det politisk-historiske Omraade, og her er hans betydeligste Værk som ogsaa det i Formen mest afrundede: *Lensgreve Herman Wedel Jarlsberg I—III* (1901—2). Men dette er kun Midtpunktet i et Halvhundredtal af Skrifter og Artikler, som omhandle det samme Tidsrum, saaledes *Norge i 1814* (1904) og de to Bind *Bidrag til Norges Historie i 1814* (1882—86), talrige og værdifulde Studier over Carl Johans ydre Politik, en Fremstilling for Folket af *Norges Historie efter 1814 I—III* (1882—91); denne gaar til 1837. Ældre Tider har Nielsen behandlet i den fortræffelige Bog *Bergen fra de ældste Tider indtil Nutiden* (1877), i Undersøgelser over Hanseaternes Historie i Norge, og i sin Doktordisputats *Det norske Rigsraad* (1880), fremdeles i Skildringen af Tiden fra 1537 til 1660 i 4. Bind af *Norges Historie* (1909—11). Han har i disse Arbejder ogsaa givet en tiltalende og forstaaende Fremstilling af Norges Stilling til Danmark i Unionstiden; her delte han ganske Opfattelse med L. Daae, hvem han i det Hele stod nær og hvis Medarbejder han ofte var. Y. Nielsen blev 1904 optaget i det kgl. Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog, 1913 i Videnskabernes Selskab. Joh. Stp.

Et *Festskrift til Johs. C. H. R. Steenstrup paa Halvfjerds-aarsdagen* er, lidt forsinket af Verdenskrigen og hvad den har ført med sig, udgivet af „en Kreds af gamle Elever“; trods Tillægsordet hører Bidragyderne til vore yngre og yngste Historikere. Det særdeles smukt udstyrede Skrift har et meget broget Indhold, hvad der stemmer godt med den mangesidige Paavirkning, som er udgaaet fra den Lærer, Skriftet fejrer; flere af Bidragene knytter sig ogsaa umiddelbart til Studier af Steenstrup, saaledes Vilh. la Cours Paavisning af de Minder, der gemmer sig i Stednavnene, om hedenske Helligdomme i Danmark. Modsat fører Erik Møller og A. J. West os ind i den nyeste politiske Historie, naar den ene skriver om Tre-Forbundet, den anden om den tredje Duma. To kvindelige Histo-